

Yogesh Haribhau Kulkarni • You

AI Advisor (Helping organizations in their AI journeys) | PhD (Geometric ...

19m • Edited •

...

Wish to share the second article from my weekly column "तिसरा मेंदू" (Third Brain) titled "डिजिटल कर्मचाऱ्यांची फौज" (Digital Workforce), published in the Marathi newspaper, Sakal! (pic below)

In this article, I go deeper into how AI (Artificial Intelligence) agents are poised to transform the digital services industry by replacing human roles in several areas.

I'm thankful to Sakal Media Group for providing a platform to share these important insights with our local community.

Any comments? I'd love to hear your thoughts!

Sakal Media Group Abhijit Pawar Samrat Phadnis Niranjana Agashe

#AI #ArtificialIntelligence #Intelligence #training

#CommunityConnect

#SakalNewspaper #MarathiMedia #Marathi #India #Pune

#MVPBuzz #GDE

तिसरा मेंदू

डॉ. योगेश हरिभाऊ कुलकर्णी

कोणत्याही मोठ्या शहरात सकाळी अनेक ठिकाणी मजूर-अहे भरलेले दिसतात. मुकादम येऊन आवश्यक कौशल्याप्रमाणे मजूर निवडतो. ही कौशल्ये शारीरिक-श्रम स्वरूपाची असतात. कल्पना करा की संगणकीय म्हणजेच 'डिजिटल' कामासाठीही असे अहे भरले तर आणि त्यातील मजूर संदेह नसून आपत्ती असतील तर? हा केवळ कल्पनाविलास नाही. असे 'डिजिटल' कर्मचारी आता प्रत्यक्षात उपलब्ध होऊ लागले आहेत. यांनाच 'कृत्रिम बुद्धिमत्ता कर्मचारी' (एआय एअर) म्हणतात.

आपण चॅटजीपीटीसारख्या संवादाधारित प्रणाल्या (एईस, चॅटबॉट्स) पाहिल्या असतील. पण मग 'एआय एअर' त्यापेक्षा वेगळे कसे? एआय एअर ही 'चॅटबॉट्स'च्याही पुढची पायरी आहे. ते केवळ संभाषणच नाही, तर प्रत्यक्षात कृती देखील करू शकतात. उदाहरणार्थ, तुम्हाला काश्मीरची सहूल आर्याजित करायची असल्यास 'चॅटबॉट'द्वारे विमानसेवा, राहण्यासाठीची हॉटेल, प्रेक्षणीय स्थळे यांची माहिती घेऊ शकता एवढेच. पण 'एआय एअर' फक्त माहितीच देत नाहीत, तर ते सहूलचे तुमच्या बजेटनुसार पूर्ण नियोजन करणे, बुकिंग करणे, आगदी

डिजिटल कर्मचार्यांची फौज

तिथिचे काढण्यापर्यंत सर्व कामे करतात. आगदी खऱ्याखऱ्या प्रवास-सल्लागारप्रमाणे.

'एआय एअर' आता विविध क्षेत्रांत उपयोगी ठरत आहेत. संगणकीय प्रणाली (ॲप्स) बनवणे, विक्री-विपणनाचे प्राधान्यक्रम ठरवणे, जोखीम ओळखणे, डेटा (माहिती, विदा) पृथक्करण करणे, विविध प्रक्रियांमध्ये स्वयंचलितता आणणे, नव-नवीन कल्पनांच्या सुजनासाठी पर्याय सुचवणे, यासारख्या अनेक निर्णय आणि कृतीप्रक्रियांमध्ये ते उपयोगी ठरू लागले आहेत. केवळ पुरावृत्तीच्या, तोच-तोच पणाच्या कामांमध्येच नाही, तर बुद्धी व निर्णयक्षमता लागणाऱ्या कामांमध्ये सुद्धा 'एआय एअर' शिरकाव करीत आहेत. अशा 'डिजिटल' कर्मचार्यांची फौज निर्माण होत आहे; २४ तास, सातही दिवस, न कंटाळता, न संप करता, अचूक काम करणाऱ्यांची.

चॅटजीपीटी बनवणाऱ्या 'ओपन एआय' चे प्रमुख सॅम अल्टमन यांचे म्हणणे आहे की, स्क्वॅरेलपेने निर्णय घेणारे, लक्ष्य ठरवणारे आणि कमीत कमी मानवी हस्तक्षेपात कामे पूर्ण करणारे 'एआय एअर' आता मोठ्या संख्येने बनणार आहेत. २०२५ पासून ते तुमच्या कंपनीच्या टीमचा भागही होतील. त्यांच्या असामान्य कौशल्यामुळे कंपन्यांची उत्पादकता मोठ्या प्रमाणात वाढेल, मायक्रोसॉफ्टच्या सत्य नडेल्ला यांचे म्हणणे

आहे सध्या जसे 'ॲप्स' वापरून आपण माहिती मागवतो, विदा-साठ्याची (डेटा बेस) कामे करतो, ते सर्व जाऊन आता 'एआय एअर' ही 'डेटा'ची कामे, त्यांच्यातल्या व्यवसाय-सुरांच्या (बिझिनेस लॉजिक) आधार, तडक-प्रत्यक्षपणे करतील. 'ॲप्स'ची गरजच नाही; आणि कोणत्याही प्रकारचा डेटाबेस असला तरी ते ही कामे करू शकतील. ही एक मोठी क्रांती होणार आहे. प्रश्न निर्माण होतो की, हे 'एआय एअर' नक्की काम कसे करतात? ते पाहू. 'एआय एअर'कडे जेव्हा एखादे काम येते, ते बृहत भाषा प्रारूपे (लार्ज लॅंग्वेज मॉडेल्स, एल-एल-एम्स) यांचा वापर करून, तर्कशुद्धपणे समजून घेऊन (रिझनिंग) कामाची यादी बनवतात. प्रत्येक कामासाठी त्यांच्याकडच्या कार्यप्रणालीची (टूल्स) रचना करतात, माहिती कमी पडत असेल तर अंतराजालातून (इंटरनेट) मागवू शकतात आणि सर्व नियोजनबद्धपणे घडवून आणतात. आपण केलेले काम बरोबर आहे की नाही ते तपासून कार्यप्रणालीत बदल घडवून आणतात किंवा ग्राहकाच्या अभिप्रायानुसार (फीडबॅक) ते आपल्यात बदलही करतात. ही सर्व कामे ते बऱ्याचैकी स्वयंचलित पद्धतीने आणि अचूक करीत असल्याने आपण निवृत्तीपणे त्यांच्यावर कामे सोपवू शकतो.

मायक्रोसॉफ्ट, गुगल, सेल्फोर्स सारख्या

बलाढ्य कंपन्याच नाही, तर छोटीछोटी छोट्या कंपन्यांमुद्धा या 'एआय एअर'च्या मागणीचा लाभ घेऊ शकतात. त्यांच्या लागणाऱ्या एअर-प्रणाल्या (एअरटिक सिस्टिम्स) मुक्त स्वरूपात (ओपन सोर्स) उपलब्ध आहेत. त्यामार्गे असलेली (काही) एल-एल-एम्स सुद्धा मुक्त स्वरूपात मिळतात. त्यामुळे संकल्पना-प्रमाण (टुक ऑफ कन्सेप्ट) तरी बनवता येतील. अशा 'एआय एअर'ची गरज इतर जगभरात तर आहेच; पण विरोधकून पाताळत सुद्धा आहे. सर्वसामान्य जनतेला भारतीय भाषांमध्ये संवाद साधणारे 'एआय एअर' फारच उपयोगी ठरतील. कल्पना करा हे 'एआय एअर' सांस्कृत्याप्रमाणे आपली बँकची, खाद्यपदार्थ मागण्याची, कसू विकत घेण्याची, इमेल-रिपोर्ट न लिहिण्याची, कार्यालयाची कामे फटाफट करू लागली तर कोणाला नको आहे. मोठी संघी आहे भारतीय प्रतिभेला. गरज आहे ती बाजारपिठमुख कल्पकतेची आणि ते सध्यात उत्तरकप्पासाठी लागणाऱ्या मेहनतीची. जरी ही मोठी संघी आहे तर ती मोठ्या जनसंख्येसाठी ही धोक्याची घंटा सुद्धा आहे. विशेष करून 'डिजिटल' सेवा क्षेत्रातल्या नेकऱ्या जाणू हे नजीकच्या काळातच सुरू होऊ शकते. त्यावरील उपायांच्या कार्यवाहीवर समाजात व सरकार-दरबारी चर्चा होणे गरजेचे आहे.